

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор!
на чверть року	5 кор.
на місяць	1-70 кор.

За границею:

на цілий рік	16 рублів
на пів року	8 рублів
на місяць	1-70 рублів

або 36 франків
або 18 франків

Поодинокі члени по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудні

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Архирейські посланія ВПр. Митрополита.

(Дальше).

Архирейське посланіє про канонічну візитацию доторкує ся також і нашої рускої молодіжки, одначе лише з уємного боку. А вжеж і ся справа заслуговувала би не лише на докір того, що справді є шкідне, для рускої молодіжки і для рускої суспільности, але й на признанє сего, що на признанє заслугоє. Молодіж вже своїм віком, своєю горячішою від старших людей вдачею доводить не раз до того, що попадає в помилки і вже з педагогічного становища в оцінюваню поступків молодіжки прикладає ся всюди більшу міру виrozumілости, як се буває в осуді діл старших віком. Молодіж, яка би не проявляла в тім віці горячих поривів, благородної ревности, сьмілої рішучости, не подає добрих надій для будуччини, бо з байдужих, тупих молодців не вийдуть щирі і енергічні діячі для народу в доспілім віці. Тим то ся ревність, ся рішучість нашої молодіжки, єї горяче серце для всего, що руске, не лише не заслугоє докору, але навпаки достойне признаня. При всім тім одначе не вагаємо ся явно і щиро висловити, що не згоджуємо ся з усіма поступками нашої молодіжки, не маємо зажмурених очей на єї хиби і недостачі і як-раз в інтересі національно-культурного розвитку українсько-русского народу, в інтересі нашого поступу бажаємо, щоби наша молодіж визволила ся з тих хиб, поповнила свої недостачі, а тоді певно з великим хісном, з великим успіхом буде могла сповнити в національно-культурнім розвитку нашого народу ту ролю, яка в кождім народі прислугує молодому поколіню.

Тим то ми користуючи ся сею нагодою, що архирейське посланіє доторкнуло ся лише з уємного боку нашої молодіжки, задержимо ся троха довше при сій справі, бо маємо се переконанє, що духа ревности і рішучости у нашої молодіжки не треба ганити, гнобити, а що треба лише єго покермувати, справити єго на відповідну дорогу, надати єму заразом відповідної внутрішньої рівноваги і міру. Се в першій лінії задача керманців молодіжки, але й з нашого дневникарського обовязку бажаємо тут висловити свій погляд.

А сподіваємо ся, що ніхто нам не кине в очі докором ретроградства, позаяк наші погляди основуємо на «Гадках про задачі академічної молодіжки» бувшого посла до ради державної проф. Масарика, які він оповістив в першій числі «Часописи чеського студенства» в 1891, а те, що сей учений філософ сказав до чеської молодіжки, дасть ся зовсім приложити і до нашої українсько-рускої.

Головна задача шкільної і університетської молодіжки — се образованє і приготуванє до життя. Образованє се має в першій лінії метою заводові студії. Одначе попри заводові науки повинна молодіж дбати також і про загальне образованє, се значить, що н. пр. пра-

вники, медики, техніки і т. и. повинні не лише присвоїти собі потрібне заводове знанє, але ознакомити ся з всесвітньою історією і літературою. До сего одначе неминучо потрібне знанє чужих мов. Особливо задля того, що наше письменство так красне, як і наукове, находить ся ще в починах, і задля неприхильних обставин не могло ще так широко розвинути ся, як інші славянські, а не то вже європейські літератури, потрібне нам конечно знанє сьвітових європейських мов, бо лише тим способом будемо мати відчинений вступ до сьвітової літератури й науки.

Вже не один гімназияст радо читав би добру історію грецької або римської літератури, історію філософії або історію штуки, популярні природничі діла, одначе такіх у нас ще нема в нашій мові. Тимто з конечности приневолений звернути ся до німецьких, французьких або англійських діл, а коли не знає добре одной з тих мов, має вступ до них зачинений. А лише читанєм таких творів може розширити свій умовий овид, бо засіб висших ідей приневолить єго самого самостійно думати.

Так само і слухачі університету чи техніки, не маючи відповідних діл заводових в рідній мові, приневолені для основного образованя звертати ся передовсім до німецьких творів. Задля того основне знанє передовсім німецької мови (потрібної нам і з практичних зглядів) є неминуче. Але побіч німецької мови придатне є вельми знанє французької і англійської. Особливо англійська мова має багату і здорову поезию і широку та багату на всіх областях наукову літературу. З чужих мов конечно також пізнати малярську, щоби мати вгляд у відносини в Угорщині, де живе більшів мільона наших занедбаних і вижидаючих від нас моральної помочи земляків.

Але із славянських мов повинен кождий молодець добре присвоїти собі польську мову (се потрібне і з практичних зглядів і дегко нам доводить ся та ставить нас висше від Поляків, що не знають другої краєвої мови), бо ж в польській літературі найдемо чимало добрих перекладів з інших письменств, а також гарні твори наукові і поетичні. Не трудно нам присвоїти собі і московську мову, яка тепер видала особливо на полі белетристики сьвітової вартости твори, має багато перекладів з усіх європейських мов, а також неминучо потрібна для тих, що бажають познакомити ся з нашою історією.

Побіч науки мов важна для молодіжки і вельми образуюча є наука історії, яка розбудила у нас народну сьвідомість і дає добре приготуванє до політичної діяльности. Чи ж може молодіж займатися політикою? — про се другим разом.

(Дальше буде).

З державної ради.

На початку вчорашнього засіданя відчитано інтерпеляції і внесена, між тими інтерпеляціями д-ра Короля і тов. в справі надужити при до-

пов. виборах в окр. Стрий-Дрогобич-Жидачів інтерпеляцію д-ра Короля і тов. в справі старостинського заказу уживаня рускої печатки в громаді Замочок, жовк. пов. Опісля приступлено до дальшої дискусії язиково-політичної, над «язиковими основами» др. Кербера. По промові пос. Новака (Німця), який полемізував з вчорашніми висновками чеських послів, заняв слово пос. Груби, який застеріг ся, що офіційно, іменем єго клубу, буде промовляти хто инший. Бесідник називає дорогу, яку вибрав кабинет задля полагожденя язикової справи в Чехах, неможливою до перебутя так під зглядом тактичним, як і мериторичним. Правительство не углядняє жадань більшости населеня і ледви чи думає на серію про полагожденє спору. Чехи бачать страти економічні і промислові, які ідуть задля такого стану річи, але для національного добра і чести чеський нарід готов і до найбільших жертв. Правительство дійде до ціли лише тоді, коли рішить ся винагородити кривдів Чехам. Се може стати ся на підставі §. 19. основних законів. В дорозі закона можна би полагити справу, коли би сей закон був дефінітивний; але що парламент далекий від того, то управильненє повинно наступити провізорично в дорозі розпорядженя. Але сего не хотять допустити Німці, які жадають закона про удержавленє німецького язика. Для сего не найде ся ніколи більшости в палаті. Нехай же правительство дбає про справедливість і боронить прав народів.

Пос. Функе висказує жаль над способом, в який президент міністрів промовляв про жаданє заведеня державного німецького язика. Німці підносять сей постулат від 20 літ і не улягнуть брутальному зисиллю, не дадуть ся змаїоризувати. Тим багательзованєм д-ра Кербера чують ся Німці дуже діткнені, але немєнше витревають при жаданю заководатного унормованя язикової квестії. Коли Чехи дійсно бажають мира, нехай не старають ся розбивати парламенту, який є запорукою свободи, розвою і екзистенції Австрії.

Пос. Герольд заявляє, що головна засада проєкту др. Кербера є не до принятя, бо не опирає ся на реальних відносинах рівноправности народностей, яка здавен-давня існувала в Чехах. Двоязичність в урядах є історично і фактично оправдана і пожадана; до р. 1868 ціла німецька бюрократія урядувала по чеськи. Щодо Моравії протестує бесідник против сего, що єї означили «язикові нариси» як двоязичну область. Се зроблено в користь Німців з кривдою Чехів. Також нема потреби німецького посередничого язика з центральними властями, бо показує ся, що ті власти можуть зовсім добре урядувати по німецьки, чеськи, польськи, італійськи і т. д. Вчорашню промовою др. Кербер злагодив трохи вражінє свого проєкту, але зовсім не змінив тим ситуації. Або він признає, що сповнив похибку тим проєктом, або хоче відограти ролю закатуреного пророка. Коли кожда буква в сїм проєкті може бути зміненна, то хиба нічо не лишило би ся з него, аби він міг стати основою управильненя язикових відносин. Цінною річю було почути з уст прем'єра, що відкликує ся він до арт. XIX. основних законів, однак се є становиско Чехів, а не єго. Коли хоче стати на становиску рівноправности, запорученої тим артикулом, то повинен рішити ся на зворот в корясть Чехів. Дорогою розвмного суду є немо-

живою, бо ось пос. Функе заявив, що Німці не дадуть ся горизувати ся, а закон може прийти до успіху лише ухвалою більшости. Але що енуціяція президента міністрів прийшла по єго «основах», а не перед ними, то ми не маємо довіря до него і коли теперішнє правительтво не в силі найти иншої, властивої дороги для розмотаня язикової квестії, то повинно знати, що є єго обовязком супроти держави. Ані історія не доказує, що Німці оснували австрійську державу, ані теперішність не потверджує, що она колись буде німецькою. Противно, колиб такою стала, то упала би певно. Змаганя створити замкнену німецьку область і прогнати з неї все, що чеське, ведуть безусловно поза границі держави. (Оплески). Чехи не мають доти жадних обовязків супроти державних потреб, доки їх народні не будуть заспокоєні. Парламент находить ся в стані пересилени, а се знемагає державу; колиб по пересилени наступив § 14, знеможене ще більшило би ся. Не будемо грозити — закінчив бесідник — не зложимо жадних заяв, але будемо чекали на діло, а по ділі прийде черга на раду. (Живі оплески і гратуляції Чехів).

Замкнене дискусії.

По виборі генеральних бесідників промовляли про Всенімець Барайтер, а contra Молодочех Странський.

Пос. Барайтер заявляє, що вчерашна промова др-а Кербера нічого не додала до заяви з дня 16. м. м. Найтяжшим гріхом було те, що при заведеню конституції не положено натиску на німецький державний язик у всіх краях, приналежних до держави. Сим було би заощадило ся багато часу і страт та піднесло ся державу на виспий щабель культурного, суспільного і економічного житя. Так як є державний язик в Угорщині, Росії і інших краях, мимо їх многоязичности, так мусить і в Австрії найти ся міністер, який мав би відвагу се перевести. Тимчасом проєкт др-а Кербера ще ограничує уживанє німецького язика. Німці не пристануть на жадні уступки, доки не буде признава засада державного значія німецького язика; тоді буде час подумати про розвязанє язикової квестії в поодиноких краях. Всенімці ніколи не крили ся з тим, що бажають тісної злуки з німецькою державою і коли в сій державі (австрійській) геґемонія припаде Скавьявам, Німці будуть воліли належати до німецької держави. (Berger кличе: Heil Hohenzollern!) Межи Німцями а Чехами не може бути жадної угоди. Тут ходить о справу геґемонії і як таку треба єї трактувати! (Всенімці кричать: Heil!).

Пос. Странський констатує, щє дискусія не доведла до виясненя. Стало лиш ясним, що президент міністрів не сповнив ні одного з трех великих завдань, до яких теперішнє правительтво було покликане: язиковий свір ще і заострив ся, австрійско-угорска угода навіть між правительтвами не є уложена, вкінци санация парламентарних відносин зробила фiasco. Не остає нічо правительству, як удати ся до корони і просити, щоби рішила про дальшу судьбу палати. Борба ніколи Німців не доводила і не доведе до ціли, натомість Чехи можуть бути певні своєї побіди, бо они жадають лише рівноправности.

Конець засіданя.

Наступили фактичні спростованя Бянкінюґо, Хоца і Мазорани, після чого президент прикликав п. Хоца до порядку за обиду президента кабінету. Відтак міністри торговлі бар. Каль і залізницї др. Вітек відповідали на ряд інтерпеляцій. Слідуюче засіданє нині.

Пора відновити передплату!

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В пятницу: руско-кат. Косми і Даміяна; рим.-кат. Серафими. — В суботу: руско-кат. Акиндина; рим.-кат. Леопольда.

— **Цісар** жертвував з власних фондів 200 К громаді Лицеє старий, богородчанського повіта, на внутрішнє устроянє нововибудованої церкви, а монастиреви СС. Василянюк в Станиславові 1.000 К на розширенє будинку.

— **Іманини бл. п. цесареві Елисавети**, що припадають на 19. с. м., не будуть більш сьвяткувати ся в школах, натомість буде що року 9. або 10. вересня помпальна Служба Божа яко в день смерти цесареві; такий розпорядок видало міністерство просьвіти.

— **Пригадуємо**, що вечерниці тов-а «Основи» відбудуть ся в суботу дня 15. падолиста в великій сали «Народного Дому» у Львові. З огляду, що се перші вечерниці в більших розмірах, в просторій сали і при звуках музики військової, ніхто не повинен поминути так рідкої нагоди забавити ся весело і свобідно. Пані одержать з вечерниць памятку в виді ручно мальованого каретика, панове милі спомини. За веселий хід забави ручать Основяни. Стрій народний або візитовий.

— **Церкву св. Пятниць** у Львові, яка була задля відновлюваня довний час замкнена, отворено минулої неділі для ужитку вірних.

— **Сотну церкву** після плянів архитекта п. Василя Нагірного будують тепер в Говчи коло Ліска. В протягу 18 літ побудовано після плянів

п. Нагірного 83 церкві з твердого мітерилу, а 17 деревляних.

— **Сумна вість з України.** «Курьєр» доносить, що Українець Н. В. Левитский, широко звісний організатор і пропaгатор артелів в цілій Росії, умерав в Єлисаветгороді з голоду. Прямо не хоче ся вірити, аби такий ідейний труженник, що посвятив все своє житє безкористовно для добра не лише свого українського народа, але всіх селян велитної Росії, що покинув навіть адвокатуру в Єлисаветгороді, яка давала єму спрможність вигідного удержаня, що через єго руки перейшло понад сто тисячів рублів на заснованє артельних спілок — аби сей заслужений муж около добра всеї суспільности від двох літ гинув з голоду і крайної нужди. Після донесеня «Курьєр-а» стан здоровля п. Левитского є грізний.

П. Левитского знають львівські Русини з єго відчиту про артельські спілки, який мав перед кількома літами підчас свого побуту у Львові.

— **Нові церкви.** Братский комітет в селі Кнїгинині, прилученім до катедральної парохії в Станиславові, вибудував сего літа величаву муровану церкву в виді хреста, з 8-гранною банею на перехрестю. Церков поділена у внутрі камінними стовпами на три наві. Положенє церкви дуже гарне, бо замикає вид з улиці Шевченка в Станиславові. Церква будована після плянів інженера Кудельского зі Станиславова. Після плянів п. Кудельского вибудовано також деревляні церкви в Загвізді і Пацикові коло Станиславова.

В селі Вигнанці долішній коло Чорткова побудували селяни власним коштом камінну церкву за 32.000 К після плянів інженера Романовского. Церква обнимає 380 м² і стоїть коло звалищ старинного замку.

— **Вісти з Буковини.** Низша гімназия німецка в Сереті буде розширена — як доносить Вук. Journal — з початком другого року шкільного на виспій класи.

(З середних шкіль). Професори, Лев Кирилович при гр.-ор. реальній школі, Фердинанд Лебль при II. гімназії і др. Альфред Павлічек при I. держ. гімназії авансували до VII. ранги. Студ. філос. Євген Пігуляк іменованій заступником учителя при виспій реальній школі.

(Спенсіонованє). Учитель співу проф. Ізидор Воробкевич, на власне жаданє перенесений в стан супочинку. При тій нагоді цісар наділив єго ордером Франц Йосифа.

— **Фалшиві 10-коронівки** появили ся в Будапешті. Пізнати їх можна по легко фіолетовій красці рисунку і по синім папері. Впрочім треба добре приглянути ся підробленому банкноту, аби відрізнити єго від правдивого.

— **На лови в Шарос** Патак на Угорщині у кн. Людвика Віндінґреда поїхали: кравчий маршалок гр. Андрій Потоцкий, гр. Казимр Бадені, кн. Павло Саніа і ин.

— **Демонстрация резервових офіцирїз** на Угорщині. Війскові власти зарядили слідство проти академиків—резервових офіцирїв, що під прово-

Прогулька в Буркут.

(Вакаційна згадка).

— Вуйку — каже мені нині рано перебуваюча у нас на вакаціях братаниця жіпчина, Нуська, 13-літній «кашук» — що то таке курять ся над рікою?

Глянув я через вікно. Сегодня йшла Білим Черемошом зрана «повінь» (вода з клявзи), а керманячі, ждучи на ню, варили собі на березі кулешу. Повінь пройшла, дараби поїхали, а ватра на березі курилась; вітер гонив дим горі рікою, так що з далека виглядало, мовби який парохід їхав.

— Се парова дараба — кажу я Нусі — іде в гору до Яловічори. І дійсно кашук повірив і навіть бігав дивити ся на ріку.

Оповідано я про се моему сусїдови, грубому Фасрови, котрий зайшов до мене за якоюсь орудкою. Жінка запросила єго на підвечірок; сидимо, балакаємо, попиваємо чай, закусуючи хлібом з медом, малаєм і квашеними огірками (дуже хороша їда — хто не вірить, най спробує), коли в тім чуємо, іде дорогою якийсь візок. У мене хата коло головної комунікаційної і в цілій Гриняві одинокої дороги, котрою денно багато всіляких фір, візків та повозок переїджає, однак моя жінка з братаницею за кожним разом, як лиш затуркотить, біжать до вікна дивитись, хто і куда іде!

Так і тепер... «Зуньо іде» — крикнула нараз Галя і побігли обі з Нусею до дверей. — Встав я від стола, дивлю ся: візок і коні мого

шурина Олесь з Криворівні, а на візку др. Іван, з саком у руці (але не з таким, які тепер пані носять, лиш з тим на риби), котрий (т. є. доктор) перебував сего літа в Криворівні на вігелітурі, якісь дві незнакомі паночки і мій молодший брат пан «сєндзя» гесте судовий авккультант Зуньо — за фірмана.

Коли так, то гості до нас! Вибігли ми всі на дорогу, аж тут іде і друга повна фіра, а на ній Олесь з жінкою, пані професорова Г., котра рівнож сего року «літує» в Криворівні, а за сею фірою ще один екіпаж з редактором Володком і єго чесною супругою та малим додатком в особі «студєнта» з трома срібними пасками, мого сестріця. Цілий сей табор вибрав ся на прогульку в Буркут.

Стоїмо ми всі на дорозі, витаємо ся, цілуємо ся, як то між Русинами, баби — перепрашаю — пані звели крик, як се звичайно між членами «Клубу руских пань», брат представив мене своїм товаришам, пані Ліді і Олі, Нуся представила ся «срібнолентому студєнтові», фірмани інтерпелюють мене де заїзджати — ледво удало ся мені стягнути всіх до хати.

Сіли всі до підвечірку. Пані розпочали зараз дискусію про послідний зїзд пань у Львові, фірмани, себто Зуньо, Олесь і Володко (сей послідний — яко термінатор в сїм фаху — зараз за Криворівнею «переїхав» кльоц і троха не перевернув фіру), причепились до оковити і ковбаєи, а сестра розказувала мені дальшу програму прогульки.

Ціла чесна компанія вибрала ся з Криворівні на прогульку в Буркут через Гриняву, щоби по дорозі пізнати і околиці Білої Ріки. По

дорозі хотіли зложити своє «чолобитіє» о. парохови Довгополю, але що ішла повінь, а міст в Устериках ще не готовий, то мусіли їхати «волоским» (буковинським) боком і доперва в Яблониці переїхали ріку. У нас в Гриняві переночують, а завтра в суботу їдуть попри Грамитний і через Ватонарку до Буркута, звідтам до Шибєнова подивитись на озеро, а потім до Зеленого, де Олесь має прилучену церкву.

Першим словом, яким доктор Іван з нами привитав ся, було питанє, чи і де є в Гриняві риба, зглядно пєстругп. Падоньку мій нещасливий! Коло моєї хати зараз за дорогою пливе річка Пробійна, котра так зо 100 м. низше впадає до Білого Черемоша, але риби в них ані слїду, бо усю витовкли прускі ковбки (кльоци) і дараби; в потоках знов виловила усе жидова на шабас — а є єї у нас гаразд (в самій Гриняві лиш 9 коршнів). Як казав докторови, що риби нема, то на смерть загнівав ся і готов ще колись в яку новелю всадити мене, яко тип руско-українського лїноха і іґноранта — бо він є сьвято перекований, що в Карпатах кожда калабанька повна пєстругів і головатиць. Ліпше — гадаю собі — сказати, що є, а може при підвечірку доктор забуде і все буде добре.

Але о! Доктор не випив і пів філіжанки чаю, вхопив уже за сак і капелюх та до брата і Нудя: «Ходім!» Пішли ми. Запровадив я їх в потік Кікіч, котрий в горі творить малий ставок т. зв. «Галине озеро»; утворила єго зсунувшись до потоку гора Дерешковата. Є в нїм богато риби, але треба до него йти з годину, а то уже пізна пора і на дощ збирало ся. А нуж який пєструг змилосердить ся та проспачерує ся

дом угорського посла Нессіго устроїли в Колошварі демонстрацію проти австрійського гімну «Боже буди покровитель». З цієї причини ширить ся агітація межи угорськими резервовими офіцерами за складанем офіцерської гідності.

— **Страйк складачів.** В друкарні Гершка Чопа в Чернівцях застрайкували складачі разом з хлопцями і домагають ся нормальної тарифи платні, яка обов'язувала у всіх друкарнях в Австрії.

— **Рідкий гість.** Крамар Гольдляр при ул. Жовківській у Львові налякав ся немало, коли оновді вечером побачив, що щось великого і страшного більшого навіть від щура вбігло до його склепу з порцеляною. Ще більший страх взяв его, коли роздав ся брентіт побитою посудини. Гольдляр набрав тоді відваги і став слідувати за тим якимсь накістним страхопудом і побачив, що то звичайний собі заяць. Він замкнув тоді двері і зловив зайця та мабуть вже взяв від него шкіру за нароблену шкоду в склепі. Показало ся, що бідачико заяць сидів на насині залізничім, а коли надіхав поїзд, так перепудив ся, що аж забіг до склепу — склепареві на шкоду, а собі по смерть.

— **Пірати на Червонім морю.** Морське розбещацтво на Червонім морю розвиває ся що раз більше. Недавно морські пірати напали на двох італійських піддаваних з еретрійської колонії та до чиста їх обрабували. Два воєнні кораблі гнались за ними аж до острова Міді, довгий час їх стрілюючи, иднако безуспішно. Рівночасно підпринято в Царгороді зі сторони італійської енергичні дипломатичні заходи. Порта заявила, що губернаторови Годейди видано недавно приказ зловлення тих розбещаків.

— **Париж без світла.** Перед кількома днями в столиці Франції панувала через цілу ніч тьма кромішна. Вечером зіпсувала ся найбільша машина динамо-електрична в центральній стації, в наслідок чого на всіх улицах міста, в торговлях, приватних мешканях, публичних льокалях і т. п. стало нараз темно. З сего приводу багато осіб упало жертвою крадіжки, бо в темноті серед загального переполоху перші орієнтували ся злодії і волоцюги, та крали, що попало під руки і цезали в темноті. Крім злодіїв вийшли на тім добре властители складів сьвічок, бо за ту одну ніч закуплено тільки сьвічок, що в протягу цілого року. Не обійшло ся при тім також без гумористичних пригод. В бульварі Гасмана серед темноти прийшло до звіговища. Якийсь волоцюга крикнув: «ловить Гумбертів» і вказував рукою на родину зложену з родичів і доньки, що скорим ходом правцовзди домів. Довкола переляканої «трійці», що справді нагадувала родину Гумбертів, зробила ся глота, а свист і крики малих уличників стягали ще більше публіки жадної сензаций. Аж кінна поліція зробила лад на бульварі.

— **Запутана історія.** Англійські суди заняті тепер незвичайно запутаною супружою справою. Одна дама, якої супруже не було щасливе, не жила довгий час зі своїм чоловіком, коли по якимсь часі можна було зі всяких обставин припускати, що чоловік помер, вийшла вона за муж

за другого. Але і сим разом зле трафила, бо в короткім часі покинула она свого другого чоловіка. Той обжалував її за се і підчас розправи виявило ся, що перший чоловік не тільки що не вмер, але тішить ся найліпшим здоровлем. На підставі сего відкриття, другий чоловік обжалував жінку за двоженство. Підчас слідства, відкрито, що і перший чоловік, якого мали за помершого, оженив ся, ще перед заслуженем тепер оскарженої жінки, в наслідок того друге супруже було неважне, а жінка справою женою свого другого чоловіка. Але ба, коли тимчасом і другий муж оженив ся з іншою, не знаючи про те, що перший чоловік его жінки був двоженцем і що в наслідок того, его шлюб зовсім важний.

— **Лекційна комісія** завязала ся в тов. «Січ» у Львові (Ранок 10) і поручає нашій П. Т. Публиці зібраних інструкторів і корепетиторів. Інтересовані можуть зголошувати ся письменно або лично (між 12—2. год. попол.). На листову відповідь належить долучити марку на 10 сот.

— **Ц. к. Дирекція залізниць державних у Львові** оповіщує:

Після оголошеня заміщеного в «Wiener Zeitung» розписано офери на роботи земні, щурованя і огороженя на частковім шляху Шварцах-Гаштайн. Офери приймає ся найдалше до 2. грудня с. р. до 12. години в полудне в ц. к. Дирекції будови залізниць у Відні VI Gumpendorferstrasse 10. Уелівя і пляни можна переглянути в загаданій Дирекції або в ц. к. Управі будови в Шварцах.

Уряджену доси тільки для руху особового стацію Гайлгенкрайц-Цеста на шляху Герц-Гайденштафт в окрузі ц. к. Дирекції залізниць державних в Триєсті отворено дня 5. падолиста с. р. для загального руху з виїмкою товарів вибухових.

— **Гумористичний кутик.**
Господар до льокатора: Хочу просити Вас, аби есте не робили криків, як повертає в ночи домів.

Льокатор: То не я, але моя жінка робить крики.

— **Товариш** ілюстрований календар на 1902. рік можна набувати по 50 сот. (половина ціни) у накладчика Сеня Горюка, Львів, пл. Домбровського ч. 1. (На порто належать долучити 10 сот.).

Посмертні [†] оповістки.

— **О. Маркил Зічкевич**, совітник еписк. Консистоїї, парох в Рудиках, сьнятинського деканату, станиславівської епархії, сьвящени-ювілят, упокоїв ся дня 25. жовтня с. р. в 78. році життя а в 55. р. сьвященства. В. с. п.!

Наука, штука, література.

— **Руский народний театр в Городенці** дасть 8 вистав, а се: 1) Субота 15. падолиста с. р. «Дон Цезар» оперета в 3 діях Делінгера. — 2) Неділя 16. «Пісні в лицах» опера в 3 діях Кропивницького. — 3) Вторник 18. «Власть тьми» сензацийна драма в 5 актах Л. гр. Толстого. — 4) Четвер 20. «Шалавило» комедия в 5 діях Глиньского. — 5) Субота 22. «Жидівка вихрестка» драма в 5 діях Тогобочного. — 6) Неділя 23. «Невольник» картина на історичнім тлі в 5 діях Кропивницького. — 7) Вторник 25. «Загублений рай» драма в 5 діях Тогобочного. — 8) Четвер 27. послідне представленя «Катерина» велика опера в 3 діях Аркаса, Початок точно о годині 7½ вечір. Абонамент на 8 представлень 7 зр.

— **Репертуар Львівської Фільгармонії.** В четвер, дня 13. і в суботу дня 15. падолиста, два великі концерти Вагнерівскі при співучасті оперових артистів Александра Бандровского, Ірини Богус і Адама Людвіга. Програма суботнішого концерту: I. Л. Р. Вагнер: Увертура до оп. «Рієнци». 2. Р. Вагнер: Ария Вальтера (Preislied) з оп. «Meistersinger» відсьпіває в тов. орх. Ал. Бандровский. — II. Л. Р. Вагнер: Увертура до опери «Tannhäuser». 2. Р. Вагнер: «Пісня до зьвізди» з оп. «Tannhäuser» відсьпіває з тов. орх. Адам Людвіг. — III. Р. Вагнер: «В алькірі». Перший день з трильогії «Перстень Нібелюнгів.

В неділю, 16. падолиста «популярний концерт».

— **П. Сергій Бердяєв** почав видавати в Квіві літературну часопись п. з. «Нива».

Телеграми.

Відень, 13. падолиста. На нині була заповіджена загальна авдиєнция у цїсаря. Однак вчєра повідомлено тих, що мали нині явити ся на авдиєнції, що задля легкої недиспозиції цїсаря авдиєнції не буде.

Відень, 13. падолиста. Після Vaterland-у маршалком долішно-австрійского сойму має бути посадик Відня, др. Карло Люєгер.

Рим, 13. падолиста. Сьв. Отець приймив вчєра на авдиєнції австро-угорского амбасадора при Ватикані гр. Шехеніого.

Бруксєля, 13. падолиста. Etoile belge дізнає ся, що гр. Фляндрії зріє ся права до бельгійского престоло, отже наслідником престоло буде кн. Альберт.

потоком пизше і уратує славу Гриняви в докторів опінії!

Поскидали мої рибакі чоботи та зачали бродити по потоці, штуркуючи попід каміне патиками, а я побажавши їм гарного успіху, пішов шукати ковий для себе до Буркута.

Тимчасом-вечеріло. Пустив ся і дощик з початку густий, а потім рідкий! закурили ся гори. Приходжу я до дому, сестра і жінка кутають ся коло вечері, панночки вхопили якісь книжки і сіли до лектури — пані професорова і паньство редактори поїхали до школи на ніч до пана учителя, лиш Олесь ходив недобрый по хаті. Хто як хто, але він мусить їхати завтра чи дощ чи погода, бо заповів ся з Службою Божою в Зелене, а тут дощ щораз ліпший і лиха дорога.

Дали вечеру. Надійшов і доктор з товаришами, котрих дощ зігнав з поля битви. Ворогиструг утік в безвістї і не показав ся, то і доктор був троха лютий. Найгірше кляв мене (але лиш в чотири очі) Зуньо, когрий зараз догадав ся, що я їх піддурив.

При вечері завелась бесіда про Гуцулів, риби, літературу, політику і т. и. (лиш о фонетичі нічо не говорили, бо якось на щастє зібрали ся самі «фонетяки»). Доктор іїтерпелював мене про тутешні відносини, я єму розказував.

Гринява то велике (42.000 га) гуцульське село, що лежить в куті галицькім між Буковиною а Уграми над Білим і Чорним Черемошом. Обшар двірський — переважно ліси (16.000 га), належить до камери. Мешканців є около 1.300 з того 1.200 Гуцулів, около 40 Поляків і Німців

і 60 жидів (то однак не перешкаджає, що на заряд камеральнім і постерунку жандармерії є лиш польські написи).

Церкви в селі нема; творить оно прилучену парохію «Ферескуля» (10 км). За то є що крок корчма, котрих тут є тепер 9 (в р. 1900 було лиш 7). Нарід доста богатий, але як то виказав проф. Шухевич в своїй Гуцульщині, бідніє чимраз більше через жидів, пиянство, темноту, процеси, брак дешевого кредиту і потеруху (сифіліс). Є доста ґрунту і худоби, зарібки легкі і великі; хлоп легко заробить 90 кр. до 1 злр. при пливачці, жінка або дівка 50—70 кр.; везучи дараби можна денно заробити 2—3 злр. — та усе то викликає противний результат. Усіма тими зарібками богатять ся жиди, а гуцульскі ґрунти переходять мало-помало в їх руки. До Яблоничі тому 40 літ приїшов був бідний жидок Давид Шерф; тепер він нав цілою губою, побудовав собі і своїм дітям справдешні віллі, є війтом¹⁾ в селі, має цілу купу лісів, полонин та інших ґрунтів. Числять его на ½ мільона маєтку. Полонин, те головне колись жерело доходу Гуцула, по більшій часті в руках жидів, панів, камери як пр. Ігїтеса (кам.), Прелюки (жид), Хітанка (жид), Глишовата (кам.), Гостів (кам.), Скорутова (жид.), Пнїве (жида Шерфа), Гостовец (жид.), Нижна (жид.), Кошляш (паньске), Озірний (пань.). Хоїлина (жид.), Баба Людова (жид.), Стефулец

¹⁾ А пророс того війтівства: той Шерф є заразом шефом спілки торгуючої деревом: «Dawid Schärf et Söhne». Тамтого місяця приїшло до заряду камери письмо від уряду громадского в Яблоничі, під котрим підписав ся Шерф яко війт: «Dawid Schärf et Söhne» (sic).

(жид.), лиш гірші полонини; як Палениця, Прелучний, Гаджуги, Козубацка, Руконя, часть Озирного, Лукавица, Яворова в руках мужицких і то по більшій часті людей з Кут, Ріжна і Тюдева.

Школу отворено в Гриневі доперва в році 1896; на 180 обов'язаних до науки дітей, ходить тепер лиш 85 (47%), помимо що є одноразова наука, а для декотрих подальше мешкаючих дітей лиш 3 рази в тижни. Своєю дорогою причиняє ся до сеї малої фреквенції і велика просторія, на якій село розкичене. Декотрі хати то і понад 10 км. віддалені від школи. До того ще Гуцули неохотно посилають свої діти на науку. Недавно іду я з жінкою на прохід та здибаю Василя Яремійчука, заступника війта, як з двома поліціянтами мірять сяжнем дорогу в напрям від школи до постерунку жандармерії.

«Що ви таке робите?» питаю я їх.
Е, то прошу пана така «прахтика!» І не хотіли мені сказати, аж доперва пізнійше довідав ся я, що мірили віддалене в тій ціли, аби діти, котрі мешкають понад 4 км. від школи, увільнити від науки.

Треба однак признати, що учитель п. Є. (Русин) задавав собі багато праці і осягнув в школі гарні успіхи; на жаль перенесли его тепер до Залуча над Прутом, а на его місце дали Поляка...

В неділі і сьвята усі коршми повні плянх Гуцулів, жінок, дівок та дітей. Усе то в суміш не гуляє, а потім іде вигойкуючи дорогою, або висипляєсь під плотом — недалеко уряду громадского і постерунку жандармерії, котрі з рівнодушністю на се глядять, замість дбати о'се, щоби

COLOSSEUM Ernesta Thoma

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Снішна
Найславніша програма!
від 1 до 15. падолиста 1902.

- При співучасті військової музики 30. п. п.
- 1) Марш.
 - 2) Увертура (Реклямограф).
 - 3) Miss Karola, жонглерка і еквілібристка.
 - 4) Брата Tuark, олімпійські забави.
 - 5) Giay Trio, комічні музикальні шліфарі.
 - 6) Tachel, силач.
 - 7) William Latoure, пародія надсцени в мініятурі. (Павза).
 - 8) Оркестра.
 - 9) Lola de la Sawa, комічна тресура пейв.
 - 10) The Daggas, гімнастика у воздусі.
 - 11) O. Pawel & Geo, гімнастика на потрійнім реку.
 - 12) Американський біоскоп, з новою серією образів.

Що дня о 8. год. вечером велике представлене. В неділю і свята два представлення. Щодня High-Life представлене. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

„Тревоги автора і видавника,“

(гумористична подія з натури)
О. Я. Кониського
можна набувати в Адміністрації „Руслана“ та в обох руських книгарнях у Львові.
Ціна примірника на величому папері вносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.).

НАКЛАДОМ ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

* * Конкурс на мужа

комедия в 5 актах з міського побуту.
Ціна 90 сот.

Через пять не довгих актів гумор діяльогу і комізм ситуацій не дають упасти веселому настроєню штуки, яка надає ся так для вистави аматорських кружків інтелігенції, як і для легкої драматургії.

Набути можна в Старополіській книгарні у Львові.

Найновіший твір Л. Лопатинського „ПРАЦЯ“

комедия в 3 актах зі сьпівами
(з побуту літників)

відзначає ся невичерпанім йовіальнім гумором і жвавим діяльогом. Ся комедия збогачує знатно галерию типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упослідженням недотепою, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

→ Ціна 2 кор. ←

Набути можна у накладчика С. Горука у Львові, пл. Домбровського ч. 1, і в книгарнях.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

є одиноким руским Товариством асекураційним.

Фонди „Дністра“ з днем 31. грудня 1901.

Дністер

Фонд резервний	386 402 кор. 83 сот.	} разом 645.383 кор. 59 сот.
Резерва премій	205 227 „ — „	
Резерва спеціальна	6 000 „ — „	
Фонд емеритальний	47.753 „ 76 „	

„Дністер“ обезпечує будинки як також збіже і пашу против шкід огневих. Всі три ВП. Ординарияти припоручили „Дністер“ Всч. Духовенству і всім вірним.

Оплата премій в „Дністрі“ є уміркована, а чистий зиск — надвижку з оплат — розділяє

„Дністер“ межі своїх членів яко звороти. В р. 1900. і 1901. вивозить зворот 8%. Шкоди виплачує „Дністер“ дуже скоро, а оцінку шкід переводить разом з делегатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив „Дністер“ 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члени „Дністра“ можуть без перешкоди затягати позички в Банку краєвим і касах ощадности, бо каси ті приймають поліси „Дністра“ при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечати через „Дністер“ — капітали на дожитте, посмертні капітали, посаги, ренти і т. д. — краківським Товариством, а з провізії від тих обезпечень відступає „Дністер“ часть на рускі добродійні цілі.

Агенції передає „Дністер“ радо селянам, господарям, особливо де нема „Дністра“. Агенти заробили 349.486 кор. провізії.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“.

Всілякі КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потручення
провізії або конгтів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

На жите обезпечайте ся тільки через „Дністер“.

шинки були вчасно позамикані, або засадити одного-другого шіака до „фурдиги“ (арешту). Та щож! Я сам бачив пьяного заступника війта, — маючого газду, як сив під плотом коло дороги, но а поліціянти громадські то ще зроду не були тверезі.

Се пьянство викликає за собою довгі і ріжні бучі, котрі потім лиш наражують виновника на процесі і жарі.

В липню с. р. звів один тутешній Гуцул Федір Федорчик дарабу о трох „тафлях“ до Конятця і заробив за одну днину 7 злр. 50 кр. Так щож! Зараз пішов і внив ся, а вертаючи домів, надбав другого Гуцула Кирила Плитчука, на котрого мав від давна злість. Побачивши его, пустив ся до него з сокирою і якби не були подбігли люди і его не обезоружили, був би порубав Плитчука на смерть. Я сам був сьвідком тої афери. Тепер мав Федір розправу в Коломні перед судом присяглих і дістане ся до криміналу, поминаючи се, що заплатить і кошти розправи, котрі винесуть що найменше з яких 100 К. (віддалене з Гриняви до суду слідчого в Кутах вносить 54 км, а до Коломні 94).

І такі порядки в цілій околиці. Ідучи з Кр. до Гриняви нарахував Зуньо на буковинським боці від Стебного до Яблоніці отже на просторі 18 км. 50 кілька жидівських хат по більшій часті шинків. На галицкім „лядскім“ боці не ліпше. В Стебнім є 7 корчем, в Довгополю 2, в Полянках 4, в Ферескулі 3, а в маленькім селі Яблоніця галицка о просторі 14.000 га 8 на 120 усїх хат а 550 мешканців. І число се з року на рік збільшає ся; ось маленький зразок колонізованя східної Галичини а се не Маурами лиш „брацьмі мойжешовеґо визнання!“

(Дальше буде.)

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1902.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
		приходить о годині				відходить о годині	
		8:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	8:25		до Сумави, Жидачева, Кересмезе, Потутор	
		8:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Чорткова	8:30	1:55	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
		8:50	з Брухович, щод. від 15. мая до 14. вер. вк.	8:43	2:09	„ „ „ дв. Підзамче	
		7:45	з Янова	8:35		до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	
		7:40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8:30	8:40	до Кракова (Відня, Праги), Берлина	
		8:00	„ „ на дв. головний	2:55			
		8:10	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	9:00		до Лавочного, Хирова, Калуша	
		8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:15		до Янова	
1:35		8:50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	9:50		до Белаці, Сокаля, Любачова	
		10:25	з Рашова, Любачева	10:30		до Чернівців, Потутор	
		11:55	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10:40	2:40	до Тернополя, Потутор, дв. Пид.	
		1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	10:57		„ „ „ дв. гол.	
		1:23	з Янова	1:25		до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділю і свята	
2:20			з Підволочиск, Копичинців на дв. Під.	2:15		до Брухович від 15. мая до 14. вересня в неділі і свята	
2:35			„ „ на дв. голов.	3:05		до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.	
		3:14	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	3:15		до Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.	
		4:40	з Самбора, Стрия, Сколього (1/5-30.9)	3:26		до Брухович щод. від 1. мая до 15. вер.	
		5:11	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Під.	3:30		до Рашева, Хирова, Любачева	
		5:25	„ „ „ на дв. голов.	НІЧ			
1:45		5:40	з Чернівців, Іцкан	12:45	6:10	до Станиславова, Жидачева	
		5:50	з Кракова	6:20		до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
НІЧ				6:30		до Янова від 1. мая до 15. вер. будні дни а від 16. вер. до 30. цвіт. 1903. щоденно	
		6:00	з Сокаля, Белаці і Любачева	6:35		до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	
		8:04	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	7:10		до Сокаля і Рави рускої	
12:15		9:12	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	8:16		до Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	
		9:20	з Чернівців, Букарешту	8:25		до Перемішля	
		9:25	з Янова (від 1. мая до 30. вер. в нед. і св.)	9:00		до Підволочиск, Бродів гол. дворець,	
8:40		9:50	з Кракова, Відня, Берлина) Ясла, Розвадова	9:20		„ „ дв. Підзамче	
2:31		10:03	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	10:05		до Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.	
		10:02	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. „ „	10:30	2:51	до Іцкан, Чорткова	
		10:20	„ „ „ на дв. голов.	11:00		до Кракова, Відня, Варшави, Праги	
		10:50	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша	11:10		до Підволочиск, Бродів дв. головний	
		3:14	з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче	11:32		„ „ дв. Підзамче	
		8:35	„ „ „ на дворець головний	4:15		до Кракова, Відня, Праги, Самбора	
				5:50		до Брухович від 15. мая до 14. вер. щод.	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано

Час середно-европейский ріжнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Впор інформаційне ц. к. веліниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділіє поясень в справах веліниць, продає білети всякого рода і розклади їзди.